

SPECIALER 1975

Ewa Dabrowska: Nogle aspekter af det musikalske tidsbegreb i moderne musik-æstetik.

Nina Bjørk Eliasson: Der ønskes en registrering og en analytisk gennemgang af trykte islandske solosange med klaver fra perioden ca 1900— ca 1930 med henblik på en redegørelse for solosangens stilling i islandsk musikliv og dens stilistiske udvikling i det pågældende tidsrum.

Elsebeth Elmedal Johansen: Bidrag til en analyse af Gunnar Bergs Gaffkys I.

Bent-Erik Rasmussen: The Beatles og deres musikalske baggrund. Der ønskes en analytisk beskrivelse af The Beatles' produktion på baggrund af en oversigt over rock/beat musikkens udvikling frem til ca 1970 og forudsætninger.

Karsten Rose: 1700-tallets blæsermusik og Mozarts blæserværker.

Henrik Sleiborg: Emil Hartmann som symfoniker.

Lene Thage Top: Der ønskes en belysning af udviklingstræk i Giuseppe Verdis tre operaer "Nabucco", "I Lombardi" og "Ernani" med særlig henblik på anvendelsen af gængse formtyper.

Kirsten Widding: På grundlag af en kronologisk udarbejdet fortegnelse over Vagn Holmboes korsatser a cappella ønskes en undersøgelse af disse med henblik på tekstlig-musikalske stiltræk der belyser værkernes placering i komponistens produktion.

Juddi Winkel: N.W. Gades og J.P.E. Hartmanns strygekvartetter set på baggrund af den romantiske strygekvartet iøvrigt, specielt hos Mendelssohn og Schumann.

SPECIALER 1976

Lene Bundgaard: 4 Dhun Ugama Ragaer af Kumar Gandharva. Storform. Akkompagnement og tekst i Dhrupad. En redegørelse over Alapens enhedsskabende funktion i Vilambit med hensyn til tekst og melodiske motiver samt variationer af disse.

Ea Dal: Niels Schørrings kirkemusikalske produktion med særligt henblik på hans tyske koralsamling.

Peter Filtenborg: Alban Bergs og Fartein Valens violinkoncerter.

Otto Laust Hansen: Johann Ernst Hartmanns dramatiske musik.

Bent Peder Holbech: Form- og stiltræk i Sibelius' symfonier med særligt henblik på den 7. symfoni.

Jørgen Anker Jørgensen: Danske koralbøger fra Berggreen til Bielefeldt. En undersøgelse af det gamle melodistof. Dets former. Benyttelse og udskiftning i danske koralbøger udgivet mellem 1850 og 1900.

Ole Dan Kongsted: Erhverv i forbindelse med musik og musikudøvelse i København og de kongerigske købstæder i begyndelsen af det 19. århundrede.

Jens Henrik Koudal: Antonio Vivaldis orkesterværker uden solister. Der ønskes en gennemgang af Vivaldis ripienokoncerter og sinfoniaer (RV 109-169) med særligt henblik på deres formale opbygning.

Hans Henrik Lund: Chopins Mazurkaer.

Kirsten Mægaard: Der ønskes en gennemgang og analyse af Max Regers variationer med fugaer med særlig henblik på variationsteknik og forholdet mellem variation og fuga.

Annette Semlow: Operaen på Frederik den Femtes tid.

RESUMÉER AF UDVALGTE SPECIALEAFHANDLINGER TIL SKOLE- EMBEDSEKSAMEN I MUSIK VED KØBENHAVNS UNIVERSITET 1976.

Anette Juul-Hansen: I forbindelse med et overblik over Benjamin Britten's War Requiem ønskes en nøjere redegørelse for det stilistiske særkende ved de dele af værket, der er komponeret til Wilfred Owens tekst.

I 1. del placeres værket i Britten's produktion, i requiem-traditionen, Owen præsenteres og der redegøres for værkets struktur og opbygning — heri bl.a. hvordan værkets forskellige dele er sammenbundet dels gennem udfoldelsen af en dramatisk konflikt "handlingen", dels gennem tritonus-intervallet, der bruges som symbol på Sorg: en etisk spænding udtrykt ved en musikalsk spænding, der ikke har nogen egentlig løsning. Desuden hvordan det kvalitetsmæssige forhold mellem musikken til den liturgiske/engelske tekst — at Britten ved de liturgiske dele ikke har kunnet frigøre sig fra sine store forbilleder, mens Owen-digtene har inspireret ham til mere originale bidrag — har ligget til grund for den nærmere præcisering af opgaven.

2. del er hoveddelen, der indeholder en analyse af samtlige Owen-digte. I sidste del sammenfattes og konkluderes, specielt om musikkens forhold til teksten: i hvor høj grad ordet har påvirket kompositionsmåden lige fra valg af satstyper, melodik, rytmik etc. I sammenhæng hermed hvordan det medmenneskelige engagement — som var et væsentligt træk ved Owen, og som Britten solidariserer sig med (jvf. forordet) — for dem begge manifesterer sig i en kunstnerisk skaben, hvor formidlingen bliver en meget væsentlig del af processen.

Kirsten Nyholm: Melodistof til "Danmarks gamle Folkeviser" indsamlet på Sjælland i 19. årh.

De indledende kapitler omfatter en kort gennemgang af folkevisen i Danmark og af indsamlingens historie — hvorfra er påvirkningen til folkevisedigtningen kommet og hvornår; hvem har i senere tid — især i 19. årh. — nedskrevet overleveringen?

Herefter fremlægges det indsamlede materiale: ca. 200 melodier af de ialt 800 danske folkevisemelodier fordelt på ca. 85 meddelere og 77 forskellige DgF tekster med 1-11 melodier pr. tekst.

Melodier er fundet i udgaver af viser fra 19. årh. samt i håndskrifter på Dansk Folkemindesamling.

Specialets hovedformål er at typebestemme de opgivne melodier – i første omgang inden for samme teksttype og dernæst på tværs af stoffet. Dette fører til nogle resonnementer omkring faktorer, der måtte danne eller forstyrre dette typeslægtsskab.

En anden og måske mere teoretisk side af viserne søges belyst til sidst. Her søges det at afveje kirketonale træk med hexakordale træk – hvad er det mest oprindelige, hvad er tillagt af senere tiders smag, for det er tydeligt, at skiftende tiders idealer har smittet af på optegnelserne.

Lene Skov: Karakteristiske stiltræk i Carl Niensens kammermusik for 4–5 strygeinstrumenter indtil ca. 1906 .

Til grund for speciale-afhandlingen ligger et indgående studie af de 4 udgivne strygekvartetter (g-mol, f-mol, Es-dur og F-dur), strygekvintetten i G-dur samt af de kun i manuskript foreliggende værker for denne besætning. (Carl Nielsen-samlingen på det Kgl. Bibl.)

Afhandlingen er disponeret i 3 hovedafsnit:

1. Carl Niensens baggrund, miljø og påvirkninger

Der sættes specielt fokus på den unge Carl Nielsen og afsnittet omfatter udover en kort skematisk biografi – 1) et rids af det københavnske musikmiljø i slutningen af det 19. årh. 2) et billede af Carl Nielsen som aktiv musiker – og 3) en kort redegørelse for de påvirkninger og indtryk, der menes at have haft betydning i udviklingen af det Carl Nielsen'ske tonesprog.

2. Kildekritiske studier. Herunder en gennemgang af de uudgivne ungdomsværker samt en systematisk fortegnelse over de relevante værkers kildeforhold iøvrigt.

3. Analytisk del baseret på en tværgående analyse af værkerne satstype for satstype.

1) Satstype – (hvilke anvendes og hvorledes er disse udformet?) – 2) Det cykliske formningsprincip – (princippet opståen og dets anvendelse hos CN) – 3) Temadannelse og motivteknik – (metrisk bunden periodisering contra metrisk frie temagestalter – gennemgående og forbindende kernemotiver og deres udnyttelse m.m.) – 4) Harmoniske og tonale aspekter – (Kirketonalitet, modulationspraksis, ”progressiv tonalitet” m.m.)

Hertil føjer sig en detaljeret, skematisk formanalyse med tema/motiv-fortegnelse for samtlige satser.

Inge Farup-Madsen: Vivaldis anvendelse af fløjteinstrumenter. Der ønskes en redegørelse for mulighederne for at fastslå identiteten af de enkelte fløjteinstrumenter i Vivaldis musik, navnlig i forbindelse med koncerterne i opus 10 og deres forlæg.

Specialet indledes med en gennemgang af blokfløjtes og tværfløjtes udvikling fra ca. 1500 til Vivaldis tid. Gennemgangen af instrumenternes udvikling bygger på samtidige beskrivelser, bevarede instrumenter og inventarlistes, og formålet med gennemgangen er at samle så stort et kendskab som muligt til beskaffenheden – dvs. omfang, tonehøjde, stemning og teknisk formåen – af de fløjter, som Vivaldi kan formodes at have kendt og skrevet for.

På grundlag af en fortegnelse over samtlige værker eller satser i Vivaldis produktion, hvori de to fløjteinstrumenter foreskrives, og på baggrund af oplysninger om Vivaldis egenhændigt skrevne instrumentbetegnelser til de enkelte værker, følger en gennemgang af de enkelte satser eller værker med henblik på identifikation af det anvendte instrument. Herunder tages navnlig hensyn til de i første afsnit opstillede kriterier (instrumenternes omfang, toner etc.). Undersøgelsen koncentrerer sig om satser, hvis musikalske indhold er i modstrid med de foreskrevne instrumenter. På grundlag af forskellige hypoteser nås frem til, at flere værker eller satser synes at være skrevet for tværfløjte, selv om de pågældende kilder indeholder betegnelsen "flauto".

På tilsvarende måde behandles problemerne omkring de øvrige fløjteinstrumenter i Vivaldis produktion, nemlig "flauto grosso", "flautino" og "flasolet". Afsnittet munder ud i, at "flauto grosso" må formodes at være et andet udtryk for en almindelig blokfløjte, mens de to sidste instrumentbetegnelser rimeligvis dækker flageoletten, men at dette instrument endnu må betragtes som uudforsket.

Specialet slutter med en sammenligning af de fem koncerter fra opus 10, der har stoffællesskab med koncerter for andre besætninger. Med det forbehold, at analyserne ikke kan betragtes som endegyldigt bevis, påvises sandsynligheden af, at de fem koncerter fra opus 10 er bearbejdet ud fra de andre fem værker.

Ewa Dabrowska: Nogle aspekter af det musikalske tidsbegreb i moderne musik-æstetik .

Specialet behandler et musikæstetisk emne med berøringsflader til både filosofisk æstetik og nyere musikteori. I den traditionelle musikteori har et selvstændigt forstået tidsbegreb knap nok fundet plads, men det findes dog i filosofisk kontekster. I moderne musikteori har det efterhånden vundet indpas, dog har en mangfoldighed af kontekster vanskeliggjort tidsbegrebets rigtige forståelse. Specialets hovedopgave er at vise de forskellige aspekter, hvori tidsbegrebet kan optræde.

Specialet falder i to hoveddele, den ene med hovedvægten lagt på R. Ingardens og S. Langers filosofisk funderede opfattelse af det musikalske tidsbegreb, den anden del med udgangspunkt i den til seriel kompositionsteknik knyttede tidsproblematik med hovedvægten på Th. W. Adornos og K. Stockhausens analyser. Omkring den grundige omtale af disse forfatterskabers behandling af emnet grupperer sig mere kursoriske gennemgange af en række andre forfatteres forsøg på en afklaring af tidsproblematikken med særligt henblik på nyere musik, herunder navnlig centrale ytringer af H. Bergson, P. Boulez, A. Briner, W. Gurlitt, E. Husserl, E. Krenek, G. Ligeti, G. Rochberg, N. Ruwet, D. Schnebel, P. Souvtchinsky, W. Wiora.

Tidsbegrebet viser sig at optræde i mange forskellige aspekter, hvoraf de vigtigste er:

1. tidsbegrebet brugt i forbindelse med dokumentation af musikkens vigtighed som en selvstændig kunstart
2. ved klassificering af kunstarterne, og understregning af musikkens egenart
3. som et af musikkens parametre, som et kompositionselement
4. ved en ontologisk beskrivelse af musikken i forbindelse med værkbegrebet
5. ved beskrivelsen af musikkens indre forløb
6. i forbindelse med vurdering af musikken
7. i forbindelse med musikkens historiske udvikling i vekselvirkning med den i de pågældende epoker herskende tidsopfattelser
8. i forbindelse med postulater angående musiklytten og oplevelse af musik
9. som en metode ved stilbestemmelse
10. ved beskrivelse af musikoplevelsen i sammenligning med psykologisk tid
11. som modsætning til ur-tid
12. i forbindelse med rum-begrebet
13. tidsbegrebet som et symbol på ikke-musikalske fænomener.

Der kan klart skelnes mellem to hovedlinier i forståelsen og brugen af tidsbegrebet: den ene linie forbinder tidsbegrebet med noget "håndgribeligt": med rytme, tempo, svingningsforholdene, informationstæthed. Den anden linie forbinder tidsbegrebet med noget indre-subjektivt, med den psykologiske tid, med den menneskelige tidserfaring.

Specialet slutter med anførelse af nogle teorier inden for musikhistorieteori og -psykologi, hvis tidsmæssige aspekter endnu må betegnes som delvis uafklarede.